

αδύνατος και αγαθός άνθρωπος. Είπε τότε ψηλός, που όταν γυρίσω τα μάτια μου προς το μέρος του, βλέπω πάντα το κεφάλι του με τα άρτια του γένεια και της πλάταις του, αν και το φορέο το σηκώνουν τέσσερες μεγαλόσωμοι στρατιώται.

— Πέτρ - Ίβάνιτς ! έψιθύρισα.

— Τι είναι, παιδί μου ;

Ο Πέτρ - Ίβάνιτς έσκυψε απάνωθι μου.

— Πέτρ - Ίβάνιτς, τί είπε ο γιατρός, γρήγορα θ' αποθάνω ;

— Τι λέγεις, Ίβάνωφ, δέν ντρέπεσαι ; Δέν θ' αποθάνης. Τα κόκκαλά σου είναι όλα γερά. Φθηνά την έγλύτωσες ! ούτε τα κόκκαλα ούτε τα νεύρα είναι σπαραγμένα ! Πώς μπόρεσες να ζήσης σ' αυτές της τέσσαρες ημέραις ; Τι έτρωγες ;

— Τιποτε.

— Χωρίς να πιεις ;

— Έπηρα το παγούρι του Τούρκου. Πέτρ - Ίβάνιτς, τώρα δέν είμπορώ να μιλήσω. Έστερα.

— Καλά, καλά, παιδί μου, κοιμήσου.

Και πάλιν ύπνος και λήθαργος...

Όταν εξύπνησα, εύρισκόμουνα εις το θεραπευτήριο της μερκερίας. Απάνωθι μου έστεκουνταν γιατροί, άδελφίς του έλέους, και εκτός αυτών βλέπω ακόμη ένα γνωστό πρόσωπο, τον περίφημο καθηγητή της Πετρούπολεως, σκυμμένον άπάνω στα γόνατά μου. Τα χέρια του ήταν καταματωμένα. Έμεινε ένασχολημένος με τα πόδια μου λίγη ώρα και έπειτα μου είπε :

— Είχες τύχη, παλληκάρι μου. Θα ζήσης. Το ένα πόδι σου σου το πήραμε, μικρά πράγματα. Είμπορείς να διηγήσης ;

Είμπορσνα να διηλώ, και τους διηγήθηκα όλα όσα έγραψα εδώ.

Μετάφρασις εκ του ρωσικού υπό
ΑΓΛΘ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
Τ Ε Λ Ο Σ

ΜΑΡΚΕΛΙΝΑ

Μυθιστορία ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΥ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

[Συνέχεια]

Έργατικός και μεροπρωμένος, νηράλιος, πεπρoικισμένος διά φαντασίας ζωηρός, με έφευρετικόν νούν, ο Βαλόν, — οι διευθυνταί του το ανεγνώριζον, — ταχέως έμελλε να προαχθί εις θέσιν άνωτέραν έν τω καταστήματι.

— Θα κάμη περιουσίαν, περί αυτού δέν άμφιβάλλω, είχαν αποφανθί ο κύριος Σκλινύ, αυτός εκείνος, όστις είχε δεξιωθί την Μαρκελίαν.

Μετά μίαν όλην ήμέραν επιμόχθου εργασίας, ουχι σπανίως οι εργάται, οι διακχίνοντες της όδοϋ Έπαναστάσεως, έν ώρα της νυκτός προκεχωρημένη, παρετήρουν φώς εις το παραθύρον του θαλάμου, όπου κοιμάτο ο μικρός Ριέβέρτος, έν τω λίκνφ, παρά την κλίνην της κυρίας Βαλόν.

Ο άρχιεργάτης έμελέτα, το ώχριών μέτωπον στηρίζον επί των χειρών, με τους όφθαλμούς ευρυθούς εκ της κοπώσεως και της άγρυπνίας. Τέσσαρες ή πέντε ώραι ύπνου τω ήρουν. Την επαύριον επανευρίσκετο εις το εργοστάσιον, άκμαίος, ηύχαριστημένος εκ του υπερμέτρου κόπου του, φαιδρός, πλήρης πίστεως εις το μέλλον.

Ο Βαλόν δέν ήτο πολύλογος, έν αντιθέσει προς την γυναίκα του, ήτις όμως εξ άλλου ήτο γυνή εξαίρετος, και έσέβετο το μυστικόν, το όποιον είχε μαντεύσει έν τω βίφ της Μαρκελίνας Λαγκών. Κατά το δείπνον, ο άρχιεργάτης εξήτασε την γυναίκα με βλέμμα διαυγές, βαθύ και καλοάγαθον.

Ότε ή Μαρκελίνα εύρέθη μόνη εις το δωμάτιόν της, ήκούμβησεν επί του παραθύρου και το βλέμμα άορίστως προσηλούσα πρό αυτής, άφέθη εις ρεμβασμούς. Πρό πέντε ή εξ ήμερών είχαν εγκαταλείπει το Νευλαίυ και την μητέρα του Κρασκανάτα. Είχε πωλήσει δακτυλίν αρραβώνων, δώρον του Βωφόρτ, και άδάμαντας κοσμοούντας τα ένωτιά της.

Μετά τουτο εξήτησε να εύρη θέσιν τινά, και από άποπομπής εις άποπομπήν, από πληροφορίας εις πληροφορίαν, απέληξεν εις την όδόν Έπαναστάσεως.

Τι έσκέπτετο έν φ ήτένιζε το πλήρες συντριμμάτων γήπεδον το όποιον, από της οικίας όρμώνον, κατήρχετο μέχρι του Σηκουάνα ; Έθεώρει, φωτιζόμενα υπό της σελήνης, τα ύδατα του ποταμού, όμοια προς πλατείαν άργυράν λεωφόρον. Ο όθρυβος των Παρισίων άμυδρώς μόνον έφθανε μέχρι των ώτων της. Σπανίως διήρχετο όχημά τι. Κατά καιρούς μόνον ήκουε τα ξσματα και τας κραυγάς διακχτών έν ευθυμία διατελούντων.

Έσκέπτετο τον Βωφόρτ και έλεγε καθ' εαυτήν :

— Τι να κάμη ! Τι άπέγεινε ; Πόσον θα με καταρχται !

Έσκέπτετο τον Γεράρδον και έλεγε καθ' εαυτήν :

— Έντός μικρού θα τον έχω πλησίον μου... Η ζωή θ' αποβί ήλιγώτερον άφόρητος...

Ητο άργά ότε ήθέλησε να κατακλιθί. Ναοί μεμακρυσμένοι, είτα ο μέγας κώδων του εργοστασίου, έσήμαναν μεσονύκτιον, μίαν ώρα, δύο. Δροσερά τις αύρα προήρχετο ήδη από τον Σηκουάνα. Έκλεισε το παραθύρον της.

Διά της ύελωτής θύρας, ήτις από του δωματίου της συνεκινώνει προς το διακχώρισμα, παρετήρησε τον Βαλόν, έν μέσφ χαρτίων και σχεδιών, έργαζόμενον πρό μιας τραπέζης, υπό το φώς μικρού λαμπτήρος.

Εσθίριζε τον πώγωνα επί της μιας χειρός, διά όε της έτέρας έκρχται μελυθόδιδα, και έπαιζε μετ' αυτής, τους όφθαλμούς έχων άπλανείς.

Δέν είργαζετο. Και εκείνος έπίσης έρέμβαζεν, έφαινετο άκρώμενος, τα έν τω άλλφ δωματίφ συμβαίνοντα, και υπεγείρων το βλέμμα, δις έπορεύθη μέχρι της θύρας, ής τας ύέλους έσκεπον παραπετάσματα εκ μουσελίνης, προς αναζήτησιν της άγνώστου, της όποιας το μυστήριον είχαν εις άκρον διεγείρει

την περιέργειάν του, άλλ' ής το κάλλος, ή συμπεριφορά και το περίλυπον ύφος είχαν θίξει την καρδίαν του.

Την επαύριον μετέβη ή Μάρκελίνα ένωρίς εις το εργοστάσιον, εις των υπαλλήλων τηνκατέστησεν ένήμερον του έργου, το όποιον είχε να κάμη.

Καί, από της ήμέρας εκείνης, νέος βίος ήρχισε δι' αυτήν.

Έβδομάδες διέρρευσαν. Εις μήν, δύο ήδη μήνες, την απέμακρυνον της ήμέρας των γάμων της.

Είχεν επανειλημμένως αγοράσει έφημερίδας, τας ανεγίνωσκεν έν κρυπτφ, και είδεν ότι έγίνετο λόγος περί αυτής.

Είτα μετά μικρόν, άλλα ζητήματα άπησχόλησαν τας έφημερίδας. Ός ουδεμία νεώτερα είδησις προέκυπτεν ίνα συκρατήσθ το ένδιαφέρον, ή υπόθεσις έλησμονήθη.

Έκτοτε ή Μαρκελίνα άνέπνευσεν.

Ο κύριος Σκλινύ ήτο εξ αυτής ηύχαριστημένος. Η ζωή της ήτο ήσφαλισμένη η ζωή άθλιχ, έστω, άλλα ζωή όρφανής, έν ή εις ουδένα ήτο υπόχρεως να δώση λόγον των πράξεών της.

Και επανεπαύετο κατά μικρόν, όποτε αίφνης νέαι τον συνεκλόνιζον άγωνίαι, συνοδευόμεναι υπό της έλπίδος, εύτυχία άπροσδοκήτου, υπερτάτης, σχεδόν θείας.

Ητο εις ένδιαφέρουσιν κατάστασιν.

Ότε έκαμε την ανακαλύψιν αυτήν, καθ' άρχας έφοβήθη, διότι, με τοιούτην άθλιότητα, πώς θ' άνέτρεφε τα δύο μικρά ; Πόσαι δι' αυτά στερήσει ! Όποιον μέλλον !

Άλλά ταχέως αί άγωνίαι αυτά εξέλιπον... Δέν διήρκεσαν πρό της πανισχύρου χαράς, ήν ήσθάνετο επί τη σκέψει ότι θα έγίνετο μήτηρ και θα έθλιθεν ήμέραν τινά εις τας άγκάλας της το παιδίον ανθρώπου, όν τόσον ήγάπα, ζωσαν άνάμνησιν του έρωτός του, εικόνα αιώνιαν μες ώρας τόσον ταχέως παρελθούσης !...

Το πρώτον τέκνον ήτο προϊόν παραπτώματος, τέκνον αίσχυρς. Έν τούτοις το ήγάπα, οίμοι ! εξ ίσου. Άλλά το δεύτερον... το τέκνον του Βωφόρτ ! Σκεπτομένη εκείνον και την στοργήν, δι' ής θα περιέβαλλε το τεχνησόμενον παιδίον, εκκίρτησε μέχρις έκκατων καρδίας.

Μετ' ου πολύ δέν έσκέπτετο πλέον διά τας βάρη και τας συνεπείας. Πώς θα έκαμνεν ; Αυτό όλίγον τρώντι την ένδιέφερεν.

Έβδομάδες έτι παρήλθον ούτω.

Έν τη θριαμβευτική χαρά, ήν απέκόμεζεν εκ της νέας αυτής μητρότητος, ή Μαρκελίνα εξη αληθώς εκτός των συνήθων του βίου πραγμάτων.

Ουδέν έβλεπε των περί αυτήν συμβαινόντων.

Η άφιξις της έν τούτοις είχε συνταράξει την καρδίαν ενός ανθρώπου.

Ο Βαλόν την ήγάπα.

Ουδέν έν τοις τρόποις του, ή έν τοις λόγοις του είχε προδώσει το παθος του. Έν τούτοις εκ των βλεμμάτων του, των άφαιρέσεών του, εκ της παραμελήσεως των συνήθων του μελετών, θα το άντελαμβάνετο εκείνη, έν τώ τώρα άνωτέρα άπασχόλησις δέν απέσπα την σκέψιν της άλλαχού.

"Αλλως τε, λίαν σεβαστός, ἀφροσιωμένος εἰς τὴν σύζυγόν του, ὁ Βαλὼν συνεκράτει ἐν ἐαυτῷ τὰς ἐντυπώσεις του, παλαιῶν κατὰ τοῦ καταλαθόντος αὐτὸν αἰσθήματος καὶ χαλιναγωγῶν τὴν καρδίαν του.

Μεθ' ὅλας τῆς τὰς κοπώσεις, μεθ' ὅλην τὴν ἀθλιότητα, ἡ Μαρκελίνα οὐδὲ κἄν ἐσκέφθη ἐτι περὶ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν ἡ κατάσταση τῆς θὰ προὔξεναι εἰς τοὺς συνοίκους τῆς. Ἐν τούτοις ἡ κυρία Βαλὼν, ἐπανειλημμένως ἤδη τὴν εἶχεν ἐνατενίσει ὑπόπτως καὶ μετὰ δυσαρεσκείας. Ἡμέραν τινὰ ἀνεκοίνωσε τὰς παρατηρήσεις τῆς πρὸς τὸν σύζυγόν της.

— Λουδοβίκε, εἶπε, δὲν βλέπεις τίποτε στὴν κυρία Λαγκὼν;

— Τίποτε. Τί θέλεις νὰ ἰδῶ; εἶπεν ὁ ἀρχιεργάτης ἐκπληκτός.

— Στραβὸς θὰ ᾔσαι γιὰ νὰ μὴ βλέπης. Ἄκουσε, θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ καθαρά... Δὲν μοῦ φαίνεται νὰ ᾔνε τιμία γυναῖκα.

Ὁ Βαλὼν ἐπεράτου τὸ δειπνὸν του. Ἀπέθηκε τὸ πινάκιόν του, τόσον ἐξηγριωμένος δι' ὅ,τι ἤκουσεν, ὥστε ἡ ταραχὴ του ἐπροδόθη.

Καὶ διὰ φωνῆς τραυλιζούσης ἠρώτησεν:

— Ἐξηγήσου καλλίτερα... Αὐτὸ ποῦ λὲς μὲ βάζει σὲ ἀπορία. Καμμιά φορὰ γελοιέται κανεὶς... Μήπως ἡ κυρία Λαγκὼν μᾶς ἐτοιμάζει τίποτε;

— Μοῦ φαίνεται... μοῦ φαίνεται!... εἶπεν ἡ εὐσαρκος ξανθή.

Ἐν ὀλίγαις λέξεσι, τῷ ἀνεκοίνωσεν ὅ,τι ἐσκέπτετο.

Ἦκουσε τὴν σύζυγόν του ὀρθίως, νεύων χαμαί, μὲ καθίδρων τὸ μέτωπον. Οὐδὲν ἀντέταξεν. Ἡ σύζυγός του κατεκλίθη. Ἐκεῖνος ἐκάθισεν κατὰ τὸ σύνθημα εἰς τὸ γραφεῖον· ἀλλὰ τὴν πρωίαν τῆς ἐπαύριον, ὁ ἀνατείνων ἡλιος τὸν ἐπανεῦρεν ἐν μέσῳ τῶν βιβλίων του, χωρὶς νὰ εἶχεν ἐργασθῇ, κατωχρον, καραδοκοῦντα τὴν ἐξέγερσιν τῆς Μαρκελίνας καὶ τὴν ἐξοδὸν της.

Ὅτε τὴν εἶδεν:

— Εἶνε ἀληθής, ἐψιθύρισε ἡ σύζυγός μου, δὲν ἀπατάται... Ἀλλὰ πῶς αὐτὸ μοῦ κάμνει τόσο κακὸ; Μήπως τὴν γνωρίζω αὐτὴν τὴν γυναῖκα;... Δὲν εἶνε ἐλεύθερη;

Τὴν ἐπανεῖδε τὴν ἡμέραν εἰς τὸ ἐργαστάσιον. Διέβαινε τὴν αὐλὴν ἵνα μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ κ. Σαλινύ. Ὁ διευθυντὴς τὴν εἶχε καλέσει. Ἡ ὄψις τοῦ κ. Σαλινύ ἦτο αὐστηρὰ καὶ ἐξέφραζε περιφρόνησιν.

— Μαρκελίνα Λαγκὼν, εἶπε, σὰς εἶχον προεῖπει ὅτι εἰς τὸ κατὰστημά μου δέχομαι μόνον τιμίας γυναῖκας ἢ τιμίας κόρες... Ἀπὸ ἀπόψε δὲν ἀνήκετε πλέον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου.

Ἐκεῖνη ἐξανέστη, ὑπερήφανος, τὸ βλέμμα ἔχουσα πλήρως ἀγανακτήσεως.

— Κύριε... εἶπεν.

Ἄλλ' αἶφνης ἐταπεινώσε τὴν κεφαλὴν... Τί νὰ ἔλεγε; Ἡ κατάσταση τῆς ἦτο καταφανής. Δίδει ἀφορμὴν εἰς πᾶσαν κατηγορίαν... Ἐν μόνον θὰ τὴν προήσπιζε... Τὸ νὰ ὠνόμαζε τὸν σύζυγόν της... καὶ τοῦτο ἤρκει... Ἄλλ' εἶνε ἀδύνατον... Καλλίον νὰ ἐρυθρίξῃ... Οὐδὲν ἀντιτάσσει... Προσκλίνει πρὸ τοῦ διευθυντοῦ... Ἐξέρχεται καὶ εὐρί-

σκεται ἀντιμέτωπος τοῦ Βαλὼν... Τότε οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς πληροῦνται δακρύων.

— Θὰ σὰς ἀφήσω, εἶπε, μὲ διώκουν...

Ἐκεῖνος αἰσθάνεται ἐαυτὸν καταλαμβανόμενον ὑπὸ ὀργῆς ἅμα καὶ ἀπελπισίας... ὑπὸ ὀργῆς διότι εὗρε τὴν Μαρκελίναν ἀναξίαν, διότι ἐρυθρίξαι διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην του... ὑπὸ ἀπελπισίας, ὅπως δὲ ποτε, διότι θ' ἀποχωρισθῇ αὐτῆς.

Εἶπε σείων τὴν κεφαλὴν, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς ἡμικλείστους:

— Ναί, γνωρίζω... ἤκουσα νὰ κάμνουν περὶ αὐτοῦ λόγον εἰς τὸ κατὰστημα... Ἀμφέβαλλον, ἄλλως... εἶδον καλῶς...

Δὲν ἐπεράτωσε τὴν φράσιν του. Πνίγεται. Οἱ λόγοι τῷ πιέζουσι τὸν λαιμόν. Καὶ αἶφνης, ἐν ἐκρήξει λύπης καὶ μανίας:

— ὦ! Μαρκελίνα, κακὸν, κακὸν... καὶ μὲ λυπεῖ αὐτὸ πολὺ... Καὶ εἴθε μία δυστυχισμένη, ἀκούετε, μία δυστυχισμένη...

Διὰ τῶν συνεσφιγμένων του πυγμῶν, σπογγίζει δάκρυα, ἅτινα ἀνέβλυσαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, ἵνα ἀποκρύψῃ τὴν βαθεῖάν του ταραχὴν. Θὰ προδοθῇ!

Ἐπροδόθη, ἄλλως τε, διότι ἡ Μαρκελίνα, τεθροθυμένη, ἔστη ὀρθία ἐν τῇ αὐλῇ, ὀνειροπολοῦσα, εἴτα ἐξῆλθε βραδέως καὶ εἶπε καθ' ἑαυτήν:

— Πρέπει ν' ἀναχωρήσω... αὐτὸ ὀφείλω νὰ πράξω... οὐδ' ἐπὶ ὄραν δύναμαι πλέον νὰ μείνω εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν!...

Σπενδύει εἰς τὸ δωμάτιόν της. Προσέδεσε τὰς πενιχρὰς τῆς ἀποσκευὰς εἰς δέμα. Ἡ κυρία Βαλὼν, ἐν σιγῇ, τὴν ἀφίνει νὰ καμῇ τὸ ἔργον της. Ὅτε ἐτελείωσεν:

— Ὑγιαίνετε, εἶπεν ἡ Μαρκελίνα, θὰ σὰς ὀφείλω αἰώνιως χάριν διὰ τὴν φιλοξενίαν σας.

— Ποῦ θὰ πᾶς, κακόμοιρη γυναῖκα;

— Δὲν γνωρίζω, ἀλλ' αὐτὸ δὲν μ' ἐνδιέφερε. Μοῦ μένουν ὀλίγα χρήματα, ἀκριβῶς ὅσα ἀπαιτεῖ ἡ γέννα... Ἐπειτα ἂς γείνη ὅ,τι θελήσῃ ὁ Θεός.

Καθ' ἣν στιγμὴν μέλλει νὰ ἐξέλθῃ, διασταυροῦται πρὸς τὸν ἀρχιεργάτην. Εἶνε ὡχρὸς ἐκ τῆς συγκινήσεως καὶ τὰ χεῖλη του τρέμουσι. Τῇ φράττει τὴν δίοδον:

— Λοιπὸν, φεύγετε; Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς μίαν ὥραν, ὡς νὰ μᾶς εἴχετε γνωρίσει χθές, ὡς νὰ ἤμεθα ξένοι;... Δὲν ἦσθε λοιπὸν καλὰ ἐδῶ;... Εἴχετε λοιπὸν παράπονα ἐναντίον μας; Τῷ ὄντι, θὰ εἰπῇτε, τίποτε δὲν μᾶς ὀφείλετε, ἐπληρώνετε τὸ δωμάτιόν σας... ἐστὼ... ἀλλὰ ἦσθε κατὰ πλεονέκτηρον ἢ ἐνοικιαστῆς δι' ἡμᾶς, καὶ ἐφερόμεθα πρὸς σὰς, μοῦ φαίνεται, ὡς φίλοι.

— Ναί, τὸ ἀναγνωρίζω. Καὶ δὲν πταίω ἐγὼ ἂν ἀναχωρῶ.

— Μὴ φύγετε, θέλετε; Θὰ προσπαθήσω νὰ κάμω τὸν κ. Σαλινύ νὰ μεταβάλλῃ γνώμην. Θὰ ἐπανέλθῃτε εἰς τὸ ἐργαστάσιον...

Ἐσπόγγισε τὸ μέτωπον, καὶ διὰ φωνῆς ταπεινῆς καὶ βραγχυνῆς:

— Ὅπως δὲ ποτε, τὸ ἐργαστάσιον δὲν εἶνε μοναστήρι, καὶ εἴθε ἐλευθέρῃ: δὲν ὀφείλετε λόγον τῶν πράξεών σας εἰς κανένα...

— Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε Βαλὼν... ἀλλὰ θ' ἀναχωρήσω.

— Διατί; Θὰ εὕρω δωμάτιον νὰ σὰς

τοποθετήσω, σὰς λέγω... Ἐσυνειθίσαμεν μαζὺ σας... Διαβολε! οὔτε τὸν παραμικρὸν θόρον δὲν μᾶς ἐκάμνετε... Ἀδιάφορον, ἡ ἐξὶς ὅπως δὲ ποτε ἐγένεν...

— Ὅχι, ἀναχωρῶ, κύριε Βαλὼν...

Τὸν ἠτένιζεν ἐλευθέρως εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν κατησχυμμένος. Ἡ κυρία Βαλὼν, ἥρεμος, δὲν κατενόει τὴν διάλεκτον αὐτὴν.

Ἡ διάλεκτος αὐτῇ ἐσήμαινε, παρὰ μὲν τῷ Βαλὼν:

— Μὴ ἀναχωρήσητε... διὰ τὴν δυστυχίαν μου ἢ τὴν εὐτυχίαν μου, σὰς ἀγαπῶ... Ποτὲ δὲν θὰ λείψω τοῦ πρὸς σὰς ὀφειλομένου σεβασμοῦ καὶ δὲν ζητῶ εἰμὴ νὰ σὰς βλέπω...

Παρὰ δὲ τῇ Μαρκελίνα:

— Ἠννόησα ὅτι μὲ ἀγαπᾶτε, καὶ τὸ καθήκόν μου ὡς τιμίας γυναικὸς μοὶ ἐπιβάλλει ν' ἀπομακρυνθῶ. Δὲν δύναμαι ν' ἀνταποκριθῶ εἰς τὸν ἔρωτά σας καὶ διὰ τὴν ἡσυχίαν τοῦ βίου σας, διὰ τὴν γαλήνην τῆς καρδίας σας, σὰς ἐγκαταλείπω.

Δὲν ἐπέμεινε πλέον. Κατέπνιξε στεναγμόν, εἴτα ἐψιθύρισε:

— Ἀφοῦ αὐτὴ εἶνε ἡ ἰδέα σας... Αἱ γυναῖκες τόσον εἶνε ἐπίμονοι... Τούλάχιστον ἄφετε νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος καὶ νὰ σὰς δώσω μίαν συμβουλὴν...

Ἄν ἡ ἀνάγκη σας πιέσῃ πολὺ, θὰ εὐρητε πάντοτε ἄσυλον πλησίον μας, καὶ ἂν δὲν ἔχητε ποῦ νὰ τοποθετηθῇτε ἀργότερον, ἀποταθῇτε ἐκ μέρους μου εἰς τὸν κύριον Μονμαγιέρ, μηχανικὸν εἰς τὰ μεταλλουργεῖα τοῦ Ἁγίου Διονυσίου. Ἐπὶ τῇ ἀπλῇ μου συστάσει, θὰ σὰς δεχθῇ.

Καὶ ἐξῆλθε πάλιν, σπενδύων, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν πλήρεις δακρύων.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἐσπέραν, ἡ Μαρκελίνα κατεκλίνοτο εἰς Παρισίους, ἐν μικρῷ ξενοδοχείῳ τῶν Βατινιόλ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Κυριῶν.

Τὸ χρῆμα τὸ ὁποῖον εἶχε φυλάξει ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ δακτυλιδίου της καὶ τῶν ἀδαμάντων τῇ ἐπέτρεπε νὰ περιμένῃ ἀνέτως τὴν ἀπελευθέρωσίν της· παράυτα τότε θὰ ἐκάλει πλησίον της τὸν Γεράρδον.

Ἡ ἀθλιότης της ἡ αὐτὴ θὰ ἦτο καὶ μὲ τὰ δύο νήπια ὡς μὲ τὸ ἐν καὶ θὰ τῇ ἐδιπλῃσθαι ἀναμφιβόλως τὸ θάρος.

Ἐσκέπτετο νὰ ζητήσῃ ἐργασίαν τινὰ, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ θέσει, ποῖος θὰ τὴν ἐδέχετο; νέας θὰ ὑφίστατο ὕβρεις, νέας προσβολὰς!... Περιέμενε, δαπανῶσα τὸν καιρὸν εἰς τὰ μυρία μικρὰ ἀντικείμενα τ' ἀπαιτούμενα διὰ τὸ νεογνόν.

Δὲν ἔλειπε τοῦ νὰ πέμπῃ κατὰ μῆνα πρὸς τὴν Φρανσίνην Λοριάζ μικρὸν τιποτὸν διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Γεράρδου. Ἡ πώλησις τῶν κοσμημάτων της τῇ εἶχεν ἀποφέρει χιλιάδα φράγκων, καὶ δὲν ἐδαπάνῃ πῶς σχεδὸν ἐξ αὐτῶν διὰ συντήρησίν της, ὅ,τι μετὰ τὸν τοκετὸν θὰ τῇ ἀπέμενε θὰ τὸ ἐδαπάνῃ ἵνα φέρῃ τὸν Γεράρδον, ἵνα πληρώσῃ τὰς ταξιδίου. ἵνα πληρώσῃ τὰς πρώτας τοῦ ἀνάγκας. Ἐπειτα, ὡς ἔλεγε, ἀφίετο εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ!

Μετὰ πάροδον δύο μηνῶν, ἔτεκε κόρην. Τὴν ἐκάλεσε Σοφίαν.

Πῶς νὰ τὸ δηλώσῃ εἰς τὸ δημοτολόγιον τὸ παιδίον τοῦτο; Ἀπὸ πολλοῦ ἐσκέπτετο περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος. Καὶ ἐδίσταζεν, ἥτο ἀναποφάσιςτος.

Νὰ τῇ εἶδεν τὸ ὄνομα Λαγκῶν τὸ ὅποιον αὐτὴ εἶχεν οἰκειοποιηθῇ, καὶ ἀπὸ τὸ ὅποιον ἡ Σοφία θὰ διῆγε τὸν βίον τῆς διὰ πάντος κεχωρισμένη τῆς ἀληθοῦς οἰκογενείας τῆς;

Νὰ τῇ εἶδεν ἐξ ἐναντίας τὸ ὄνομα τοῦ Βωφόρτ, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τῆς, τὸ ὄνομα, οὕτινος τὸ τέκνον ἐδικαιούτο;

Ἀφ' ἐνός, Σοφία Λαγκῶν... δηλαδὴ τὸ τέκνον τὸ ἰδὼν τὸ πῶς μὲ ὅλας τὰς ταπεινώσεις τὰς προσδοκώσας νεανίδα ἥς ἡ οἰκογένεια εἶνε ἄγνωστος.

Ἐξ ἄλλου, Σοφία Βωφόρτ, νόμιμος, δυναμένη νὰ μὴ ἐρυθριάσῃ ποσὼς διὰ τὴν μητέρα τῆς καὶ νὰ βυθίζῃ μὲ τὸ μέτωπον καθαρὸν.

Ναί, τὸ εἶχεν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ἀφοῦ ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ Βωφόρτ, ἀλλ' ἕτεροι ἀντιρρήσεις ἡγείροντο ἐν τῷ πνεύματί τῆς: ἐὰν ἡμέραν τινα, μετὰ τὸν θάνατόν τῆς, ὁ τόσον σκληρῶς ἐγκαταλειφθεὶς ἐμάνθανε τὴν γέννησιν, αὐτὴν, πῶς θὰ τὴν ὑπεδέχετο; Ὁ ἄναγνωρῆσις βεβίωσεν ὅτι δὲν τὸν ἠπάτησαν καὶ ὅτι ἡ Σοφία ἐγεννήθη ἐκ τῶν γάμων τοῦ! Ἀλλὰ δὲν θὰ ἐβλεπε μετὰ φρίκης τὸ παιδίον αὐτὸ ὅποιον θὰ τῷ ἀνεπόλει τὸ φοβερώτερον ἄλγος τοῦ βίου τοῦ, ἄλγος τοῦ ὁποίου δὲν ἦτο ἄξιος;

— Τίς οἶδεν; ἐπιθύρῃσε μετ' ἀορίστου ἐλπίδος, τίς οἶδε τὸ μέλλον ἐπιφυλάσσει εἰς αὐτὴν τὴν μικράν...

Καὶ αἴφνης ἀποφασιστική:

Ἡ κόρη ὀνομάζεται Βωφόρτ... λοιπὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Βωφόρτ θὰ τὴν δηλώσω... κόρη τῆς Μαρκελίνης δὲ Μοντεσκιούρ καὶ τοῦ Πέτρου Βωφόρτ, ἐνωθέντων διὰ γάμου...

Καὶ οὕτω πράγματι ἐδηλώθη ὑπὸ τῆς μαίας.

Κατὰ τὰς ἀκολουθοῦσας ἡμέρας νέσι τρόμοι ἐνέπλησαν τὴν Μαρκελίναν. Εἶχε καλῶς ἴδει εἰς τὰς ἐφημερίδας, πρὸ τινων μηνῶν, ὅτι ἐνησχολοῦντο περὶ τῆς ἐξαφανίσεώς τῆς, ὅτι τὸ ὄνομά τῆς ὡς νεανίδος, ὡς ἐγγάμου, τὰ γνωρίσματά τῆς, εἶχον διατρέξει τὴν Γαλιάν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον.

Καὶ ἐσκέπτετο:

— Ὡς μὲ ἀναγνωρίσουν. Τότε εἶμαι καταστραμμένη.

Καὶ ἐν μέσῳ τῶν τρόμων, τῶν ἀγωνιῶν, τῶν φρικιάσεων, διήρχετο τὰς ἐβδομάδας.

Πάραυτα ἐν τούτοις καθισύχασεν.

Οὐδὲν ἐπῆλθεν ἵνα τὴν συνταράξῃ.

Ἦδη τὸ ὄνομά τῆς εἶχεν ἐπαναπέσει εἰς τὴν λήθην.

Ἡθελήσε ν' ἀναθρέψῃ τὴν Σοφίαν ἡ ἰδία. Δὲν τὴν ἐκούρασεν αὐτὸ πολὺ. Τὴν ἐλατρεῦεν, αὐτὴν τὴν κόρην.

Ἡ μάϊα ἣτις εἶχε παρὰ τῇ εἰς τὸν τοκετόν τῆς, ἡδυνήθη νὰ τῇ προμηθεύσῃ ραπτικάς τινὰς ἐργασίας.

Ἐξ οὗτω, κατ' οἶκον, ἔφερε πλησίον τῆς τὸν Γεραρδόν, ἐλθόντα ὑπὸ τὴν συνοδίαν τῆς Φρανσίνης, εἰς ἄκρον περιλύπου, διότι τὸν ἀπεχωρίζετο.

Καὶ ἡ ζωὴ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς πενίας ἤρχιζε δι' αὐτήν.

Μετὰ ἐν ἔτος πληρὴς στερήσεων, ἡνιόχουν ὅτι δὲν θὰ ἡδύνατο ν' ἀποζήσῃ, ἂν δὲν εὑρίσκειν ἔργον τι ἐπικερδέστερον.

Ἀπεταθῇ εἰς διάφορα μέρη. Τεθλιμμένη ὡς ἦτο, ἀσθενική, μήτηρ δύο παιδίων, οὐδαμοῦ ἐγένετο ἐκτῆ. Ἡ πτωχὴ γυνὴ ὅση μέραι ἐπὶ μᾶλλον ἐξησθάνει. Ἦδη ὁ πυρετός δὲν τὴν ἐγκατέλειπε πλέον.

Ἐνεθυμήθη ὅτι τῇ εἶχεν εἶπει ὁ Βαλόν, καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεχωρίζετο ἐκείνων:

— Ἐπανέλθετε, ἂν ποτε ἡ ἀνάγκη σὰς πείσῃ.

Νὰ ἐπιστρέψῃ κατὰ ἐκεῖ, πλησίον τοῦ ἀνθρώπου οὕτινος ἡ καρδία εἶχε τραυθῇ, ὅχι θὰ ἦτο πράξις κακῇ. Ἀλλ' ἐνεθυμήθη ἐπίσης τὴν σύστασιν ἣν τῇ εἶχε δώσει: «Ἄν λαβήτε ἀνάγκην, ἀποταθῆτε πρὸς τὸν κ. Μονμαγιέρ, εἰς τὰ μεταλλουργεῖα τοῦ Ἀγίου Διονυσίου.»

Μετέβη ἐκεῖ αὐθημερόν.

Εἰς τὸ ἐργαστάσιον, τῇ εἶπον ὅτι ὁ κ. Μονμαγιέρ δὲν ἦτο πλέον εἰς Ἀγίον Διονύσιον, ἀλλὰ διηύθυνεν ἀπὸ τινων μηνῶν σιδηρουργεῖα σημαντικὰ εἰς τὰ περίξ τοῦ Κρείιλ.

Καὶ ὁ ἐπιστάτης ὅστις τῇ εἶδεν αὐτὰς τὰς πληροφορίες προσέθηκεν:

— Ἄν ἐπιμένετε νὰ τὸν ἰδῆτε τὸν ἴδιον, πρέπει νὰ πάτε στοὺς Κρείιλ· ἀλλ' ἂν τὸν θέλετε γιὰ ὑπόθεσιν τοῦ ἐργασταρίου, τότε ἀποταθῆτε στὸν διαδοχόν του. Φθάνει τώρα σὲ λίγο. Εἶνε ἡ καλλίτερη στιγμή γιὰ νὰ τοῦ μιλήσετε. Ἀργότερα εἶνε δύσκολο.

— Ἀς ἦνε, εἶπεν, ἀποτεθαρρημένη, εὐαρεστήθητε νὰ μὲ ὁδηγήσῃτε εἰς αὐτόν.

Ὁ ἐπιστάτης προηγήθη αὐτῆς. Ἀφοῦ διέβησαν μακροὺς διαδρόμους, εἰς τὸν πρῶτον ὄρσφον, ἡνέωξε θύραν καὶ ἐγένετο ἄφαντος.

— Θὰ βρῆτε ἓνα νέον τοῦ γραφείου. Θὰ σὰς εἰσάγαγῃ.

Ὁ νέος τοῦ γραφείου ἐπλησίασε πρὸς τὴν εἰσελθοῦσαν.

— Ζητεῖτε τὸν κ. Διευθυντήν; Ἀγαπάτε νὰ μοῦ δώσετε τὸ ὄνομά σας;

— Δὲν μὲ γνωρίζετε...

— Δὲν πειράζει. Οὕτω συνεπιζόμεν.

— Εἰπάτε τῷ λοιπὸν ὅτι ὀνομαζέσθε Μαρκελίν Λαγκῶν. Εἶχα ἐργασθῇ εἰς τὸ ἐργαστάσιον τοῦ Σαιντ-Ουέν. Ἐνόμιζον ὅτι θὰ εὑρίσκον ἐδῶ τὸν κ. Μονμαγιέρ διὰ τὸν ὅποιον εἶχον σύστασιν ἐκ μέρους τοῦ κ. Βαλόν, ἐνὸς ἀρχιεργάτου τοῦ ἐργασταρίου...

— Τοῦ κ. Λουδοβίκου Βαλόν εἶπετε;

— Ναί, τὸν γνωρίζετε; Ἡ σύστασις τοῦ θὰ μοῖ χρησιμεύσῃ;

Ὁ νέος τοῦ γραφείου τὴν ἠνέτισε μὲ ὕψος ἐκπληκτικόν. Ἦρχιτε νὰ γελάσῃ, εἶτα αἰφνης ἡλεκτρικὸς κωδωνίσκος ἐσήμανεν. Ἐσπευσεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ διευθυντοῦ καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ τινα λεπτὰ.

Ὅτε ἐπανῆλθεν, ἐπλησίασε, πάντοτε γελῶν, πρὸς τὴν Μαρκελίναν.

— Εὐαρεστήθητε νὰ εἰσέλθῃτε, κυρία. Ὁ κ. Διευθυντής σας περιμένει... Καὶ μὴ λησμονήσητε νὰ τῷ ὑπενθυμίσῃτε ὅτι σας εἶπεν ὁ κ. Λουδοβίκος Βαλόν, σύστασις καλ-

λιτέρα αὐτῆς δὲν δύναται διὰ σὰς νὰ γείνη.

Ἐγέλα ἀπὸ καρδίας, ὡς ἄνθρωπος πλέξας ὠραῖον παιγνίδιον διὰ τὸ ὅποιον εἶνε βέβαιος ὅτι δὲν θὰ προξενήσῃ δυσἀρέσκειαν.

Εἰς τὸ γραφεῖον, ἀνὴρ τις ὄρθιος, ἐμειδία μελαγχολικῶς, τὴν περιέμενεν.

Ἐκείνη δὲν ἡδυνήθη νὰ καταστείλῃ ἐπιφώνησιν ἐκπλήξεως.

Ὁ ἀνὴρ αὐτός, ὁ διευθυντής, ἦτο αὐτός οὗτος ὁ Λουδοβίκος Βαλόν.

— Ἀ! ἐτραύλισεν ἡ Μαρκελίνα, δὲν τὸ ἐγνώριζον... ἄλλως!...

— Ἄλλως, δὲν θὰ παρουσιάζεσθε, εἶπεν ἐκείνος περιλύπως... Δικτὶ λοιπὸν μὲ ἀποφεύγετε; Τί ἔχετε εὑρεῖ ἐπ' ἐμοῦ τὸ ἐπιλήψιμον; Μήπως λέξις τις ἢ βλέμμα μου σὰς ἔχει ποτὲ προσβάλει;

— Ὅχι, οὐδέποτε. Εἴσθε ὁ ἐντιμώτερος τῶν ἀνθρώπων.

— Τότε, εἴσθε ἄδικος...

— Μετανοῶ δι' ὅτι εἶπον. Θὰ ἤρχομαι ὁπωσδήποτε, κύριε Βαλόν, διότι δὲν πρόκειται μόνον περὶ ἐμοῦ, ἥτις εἶμαι ἀσθενὴς καὶ λίαν ἀδύνατος, ἀλλὰ περὶ τῶν τέκνων μου...

— Τῶν τέκνων σας; εἶπε, προχωρῶν κατὰ ἐν βῆμα πρὸς αὐτήν.

— Ἐχὼ δύο. Τὸ πρῶτον εὑρίσκετο εἰς τὴν τροφὸν, ὅτε ἤμην ἐν τῇ οἰκίᾳ σας. Τὸ ἄλλο εἶνε ἐνός μόλις ἔτους... Ἄν ἀπέθνησκον, σκέφθηκε λοιπὸν, κύριε Βαλόν, τί θ' ἀπεγίνοντο αὐτὰ τὰ μικρά. Δι' αὐτὰ θέλω νὰ ζήσω... Καὶ δι' αὐτὰ ἤθελον νὰ κεράζω ὀλίγα χρήματα...

— Δὲν ἔχετε πλέον πόρους;

— Οὐδένα.

Ἡρώτησε, διὰ φωνῆς ἡλλοιωμένης, μετὰ μακρὸν δισταγμὸν:

— Ἀλλ' ὁ πατήρ... ὁ πατήρ αὐτῶν τῶν παιδίων... Τόσον εἶνε λοιπὸν πτωχός... ὥστε σας ἀφίνει οὕτω χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ ὅπως σας παράσχῃ συνδρομὴν τινα;... Τόσον λοιπὸν στερεῖται καρδίας καὶ ἔρωτος πρὸς σας διὰ νὰ σας ἐγκαταλείπῃ οὕτω πως;...

Ἐκείνη ἐταπείνωσε τὴν κεφαλὴν, γενομένη ὁλοπόρφρος.

— Δὲν μοι λέγετε τὸ ὄνομά του; Θὰ ὑπάγω νὰ τὸν εὑρῶ. Θὰ τὸν διδάξω ποῖον εἶνε τὸ καθήκον του. Καὶ ἂν δὲν μὲ ἀκούσῃ, τότε, ἐδώκατε πράγματι τὸν ἔρωτά σας εἰς ὑποκείμενον ἀνάξιον καὶ ἀνευ τιμῆς.

— Μὴ τὸν ὑβρίζετε. Ἀπέθνηκεν.

Ὁ Βαλόν διατελεῖ ἐν ἀνεξηγήτῳ ταραχῇ. Πηγαίνεσθαι ἐν τῷ γραφείῳ, συνοφρεῖ. Ἀλλ' ὅτε τὸ βλέμμα του προσέπεσεν ἐπὶ τῆς Μαρκελίνης, ὅσῳ καὶ ἂν ἦναι τὸ βλέμμα τοῦτο αὐστηρόν, εἶνε πάντοτε γλυκύ καὶ ἀγαθόν, ὑποφέρει διότι τὴν ἀγαπᾷ.

— Ἦσθε ἐγγάμος; εἶπε τρέμων.

Ἐκείνη συνῆψε τὰς χεῖρας ἵνα τὸν ἰκετεύσῃ.

— Σὰς τὸ ζητῶ χαρὶν, εἶπε, μὴ μ' ἐρωτάτε!...

Ἐκείνος δὲν ἡδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ κίνημα ὀργῆς, καὶ μετὰ τινος εἰρωνείας:

— Ἀ! ναί, ἐλησμονοῦν... ἡ σύζυγός μου σας ἀπεκαλεῖ τὴν Ὁραϊαν τῆς Κολάσεως... Ἐξ ακολουθεῖ λοιπὸν διὰ σας αὐτός ὁ τίτλος;...

Εἶτα κατευαζόμενος, μετὰ φωνῆς ἡπιωτέρας :

— Συγγνώμην... Δικαίωμά σας εἶνε τὸ νὰ τηρῆτε τὰ μυστικά σας... Ἐγὼ ἄδικον. ... Ἡ ἀτυχὴς σύζυγός μου δὲν θὰ σὰς πειράξῃ πλέον διὰ τοὺς μυστηριώδεις τρόπους σας, ὡς ἐνίοτε ἤρεσκετο νὰ κάμνῃ... Ἀπέθανεν...

Ὁ Βαλὸν ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐκάθισεν πρὸ τοῦ γραφείου του καὶ ἀπέμεινε σιωπηλός. Ἐφαίνετο λησμονήσας τὴν Μαρκελίναν Λαγκόν.

— Καὶ τὸ τέκνον σας, ἠρώτησεν αὕτη, καὶ ὁ μικρὸς Ρεβέρτος ;

— Εὐχαριστῶ, διότι δὲν τὸν ἐλησμονήσατε... Ἐμεγάλωσε καὶ εἶνε ἰσχυρός... Καὶ τὸ πάντων κάλλιον, εἶνε πνευματώδης καὶ ἀγαθός...

Εἶτα, αἶφνης, μετὰ νέαν σιγὴν.

— Ἦλθετε νὰ ζητήσητε ἔργον ;

— Ἐγὼ ἀπόλυτον ἀνάγκην τοιούτου.

— Ἰδοὺ τί δύναμαι νὰ σὰς δώσω. Δὲν δύνασθε ν' ἀφήσητε τὰ παιδιὰ σας. Προτιμώτερον νὰ ἐργάζησθε κατ' οἶκον. Αὐτὸ δὲν συνειθίζεται ποσὼς εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἀλλ' ἀδιάφορον. Ἐγὼ εἶμαι ὁ κύριος. Θὰ εὐρίσκετε ἐδῶ κάθε πρῶτὴ ἐπιστολὰς τὰς ὁποίας θὰ παρλαμβάνετε, θὰ τὰς ἐπιστρέφετε τὸ ἐσπέρας. Οὕτω δὲν θ' ἀναγκασθῆτε νὰ παραδώσητε εἰς τὴν φυλακὴν ἄλλης τὰ τέκνα σας. Θὰ λαμβάνητε διακόσια φράγκα κατὰ μῆνα. Σὰς εἶνε ἐπαρκὴς ;

Ἐκείνη δὲν ἀπήντησε, διότι ὁ λαιμός της συνεσφίγγετο.

Ἐπλησίασε μόνον πρὸς τὸν Βαλόν, ἔλαβε τὴν πλατεῖαν καὶ εὐρωστον χεῖρα τοῦ ἐργατοῦ, τὴν προσήγγισεν εἰς τὰ χεῖλη της.

Καὶ ἐπὶ τῆς χειρὸς ἔπεσον χονδρὰ δάκρυα.

Ἠγέρθη ἀποτόμως, τὴν χεῖρα στηρίζων ἐπὶ τοῦ στήθους πρὸς τὸ μέρος τῆς καρδίας, καὶ εἶπε διὰ φωνῆς πεπνιγμένης :

— ὦ ! Μαρκελίνα, Μαρκελίνα !... Πρὸς τί...

— Ἀλλὰ δὲν ἐπεράτωσε τὴν φράσιν. Κατέστη πάλιν σιωπῆς, θαμάσας τὴν συγκίνησίν του.

Καὶ σχεδὸν ψυχρῶς προσέθηκε :

— Προσπαθήσατε ν' ἀνταλλάξτε τὸ ἔργον σας ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν. Εὐρετε διαίτημα εἰς τὰ πέριξ. Ἐχετε ἀνάγκην προκαταβολῆς τινος διὰ τὰ ἐξόδα τῆς μετοικεσίας.

— Εὐχαριστῶ, κύριε, θὰ προμηθευθῶ.

Τὴν ἐχαίρετισε διὰ χειραψίας. Δὲν εἶχε πλέον τὸ θαρρὸς ἵνα ὑμιλήσῃ. Ἡ Μαρκελίνα ἐξῆλθεν.

Ὁ νέος τοῦ γραφείου ἐπλησίασε ζωηρῶς, περιχαρὴς τὸ ὄρος.

— Λοιπόν, κυρία, δὲν εἶχον δίκαιον νὰ σὰς εἶπω ὅτι ἡ σύστασις τοῦ κ. Λουδοβίκου Βαλὸν θὰ ἦτο διὰ σὰς πολῦτιμος ἀπέναντι τοῦ διευθυντοῦ μας ;

[Ἐπεταί συνέχεια.]

Τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον νεαπολιτανικὸν διήγημα τοῦ Ἰταλοῦ *Salvatore di Giacomo*, εἶναι μὲν ὀλιγοσέλιδον, ἀλλ' ἡ δημοσίευσίς αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ παρήγαγεν ἐνθουσιώδη ἐπιτυχίαν εἰς τὸν συγγραφεῖα, ἔφθον μάλιστα ὄντα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δημοσιεύσεώς του. Ἐκ τοῦ διηγήματος τούτου ἐξήγαγε δρᾶμα, οὐκ ὀλίγη εἰς τὰ θεατρικὰ χρονικά ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία. Ἀνεβιβάσθη διὰ πρῶτην φορὴν ἐπὶ τοῦ θεάτρου τοῦ Τουρίνου κατὰ τὸ 1888, καὶ ἔκτοτε ἐπανειλημμένως παρεστάθη εἰς ὅλα τὰ θεάτρα τῆς Ἰταλίας, ὅπου θεωρεῖται ὡς τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦ νεαπολιτανικοῦ δημοτικοῦ θεάτρου. Ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ, συνεργάτης τακτικὸς τῆς ἐφημερίδος «Ταχυδρόμος τῆς Νεαπόλεως», προσπαθεῖ εἰς τὰ ἔργα του νὰ προσδώσῃ ὅσον οἷόν τε δημοτικὸν τύπον· καὶ τοι αὐτὸς περιποιεῖται ἄκρως ἐαυτόν, καὶ εἶναι λεπτότατος εἰς τὰς ὁρέξεις καὶ εἰς τοὺς τρόπους, καὶ τοι ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὴν ὑψηλοτάτην ἀριστοκρατίαν τῆς Νεαπόλεως, ὅμως ἐτήρησε τὴν ἐνδυμασίαν ἀνθρώπου τοῦ νεαπολιτανικοῦ λαοῦ· οὕτω δὲ ἐνδεδυμένος, συχνάζει νυχθημερόν εἰς τοὺς ζωγραφικωτάτους δρομίσκους τῶν Νεαπολιτανικῶν συνοικιῶν, ἐν τῇ μέσῃ ἐπικινδυνωδεστάτων τυροδικτῶν καὶ ἀλλοκότου λαοῦ, παρ' οὗ λατρεύεται, παρατηρῶν καὶ ρεμβάζων. Ἐν τέλει σημειοῦμεν, ὅτι τὸ ἐν ἀρχῇ τοῦ διηγήματος τὰ ἐξ ἱ. μ. ο. ν. ὅσον παράδοξον καὶ ἄν φαίνεται, ὅμως εἶναι συχνὸν πρᾶγμα εἰς τὰς δημοτικὰς τάξεις τῆς Νεαπόλεως. Καθ' ἐκάστην σχεδὸν, εἰς συνοικίαν τινα τῆς πόλεως, ἀνθρώπος πάσχων ἐκ νευρικῆς νόσου, κάμνει τάξιμον δημοσίᾳ πρὸ τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐξαγορὰν τῆς ἰασεώς του, ν' ἀποσύρῃ νέαν τινα ἐκ τοῦ ἀμαρτωλοῦ βίου της, δῆλον ὅτι νὰ λάβῃ δυστυχὴ τινα πτωχὴν ἐξ οἴκου ἀκολασίας καὶ νὰ τὴν νυμφευθῇ.

Σ. τ. Μ.

ΤΟ ΤΑΞΙΜΟΝ

Νεαπολιτανικὸν διήγημα

ὑπὸ

SALVATORE DI GIACOMO

Α'

— Ἀχ ! Χριστέ μου ! ἵσταυρωμένε μου ! ἀνέκραξεν ὁ Βίκτωρ Ἀμάντης, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἡλιοφωτιστοῦ δρομίσκου, καὶ ἔτεινεν ἄμφοτέρως τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Χριστόν ! Ἀχ ! Χριστέ μου ! ἵσταυρωμένε μου, πού πέθανες ἐπάνω 'ς τὸν σταυρόν, θυμοῦ τί σοῦ λέγω αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ἡ ὁποία εἶναι τὸ τελευταῖον σαββατον τοῦ Μαΐου ! Κάμε με καλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιληψίαν, καὶ μὰ τοὺς πόνους ποῦ ὑπέφερες καὶ μὰ τὸ ἀκάνθινον στεφάνι σου, σοῦ κάμνω τάξιμον νὰ ἀποσύρω μίαν νέαν ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ἂν φανῶ ψεύστης, νὰ μὴ σώσω νὰ φθᾶσω ἕως 'ς αὐτὴν τὴν θύραν.

Ἐστράφη καὶ κατηυθύνθη πρὸς τὸ ἀντικτὸν ἐργαστήριόν του. Ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ εἶχον δρᾶμει οἱ ὑπάλληλοι τοῦ βαφείου του. Οἱ γυμνοὶ καὶ νευρικοὶ βραχιόνες των, ποικιλοστικτοὶ μέχρι τοῦ ἀγκῶνος ἐκ πρὸςίνου καὶ ἐρυθροῦ χρώματος ἦσαν πλήρεις κλωστῶν μεταξῆς καὶ ἐρίου ὅθεν ἐφαίνοντο ἀποστάζουσαι κεχρωματισμέναι σταγόνες.

Εἰς τὸ σκοτεινὸν βαθὺς τοῦ βαφείου, ἕτερα πρόσωπα ὡρὰ ἐφαίνοντο· ἕτεροι χεῖρες πρᾶσιναι, χίτριναι, ἐρυθραὶ ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῶν περιοχῶν τῆς θύρας. Ἐν ᾧ ὁ Βίκτωρ ἐπέστρεψε στερεῶς βήματι, ἐν ἐκστάσει εὐρισκόμενος, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ πρόσωπον φωτιζόμενα ἐκ τῆς ἐπιστημότητος τοῦ ὄρκου, ὁ γνηριότερος τῶν ὑπαλλήλων του ἐστράφη πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τοῖς εἶπεν :

— Ἀφήστε νὰ περᾶσῃ.

Ἀπαντες παρεμέρισαν πρὸ τοῦ Βικτωρος Ἀμάντη.

Ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τοῦ ἐργαστηρίου του, ἀντιμέτωπος τοῦ γέροντος ὑπαλλήλου, ἀμφοτέρω ἐθεώρησαν ἀλλήλους ἐπὶ μακρὸν λίαν συγκινημέναι καὶ ἐν σιγῇ. Ἐπὶ τέλους ὁ γέρων ἐψιθύρισε :

— Καλὰ, παιδί μου.

Εἶτα προσέθετο, τείνων πρὸς τὸν Χριστόν τοῦ δρομίσκου τὸν μακρὸν ἰσχνὸν βραχιόνά του καὶ τὴν βεβαυμένην χεῖρα του, ἥτις ἐφαίνετο ὡς ὑπὸ χειροκτίου καλυπτομένη.

— Ἐκεῖ εἶναι τὸ ἱατρικόν, καὶ νᾶσαι βέβαιος ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπ' αὐτὴν τὴν ὥραν θὰ σ' ἐπαγρυπνῇ ἰδιαιτέρως.

— Γένοιτο, εἶπεν ὁ Βίκτωρ. Ἐκκαμὰ τὰξιμον καὶ θέλω νὰ τὸ κρατήσω. Ἀλλ' αὐτὸς πρέπει νὰ μοῦ δώσῃ δύναμιν.

Ὁ γέρων εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς δακρυβρέκτους.

— Θὰ σοῦ δώσῃ, παιδί μου, μὴ φοβῆσαι. Ὁ Θεὸς μὰς ἀκούει.

— Τώρα καταλαβαίνω τὸν ἐαυτόν μου καλλίτερα, ἐψιθύρισε ὁ Βίκτωρ Ἀμάντης. Τὸ πιστεύεις, κύρ Μάρκο ; Αἰσθάνομαι τὸν ἐαυτόν μου ἐλαφρότερον. Ὡσάν νὰ ἔρριψα ἐκεῖ, εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, τὸ βάρος ποῦ εἶχα 'ς τὸ στήθος μου...

Ὁ γέρων ἐπεδοκίμαζεν. Εἶτα, θεωρῶν ἔξω :

— Βίκτωρ ! εἶπε, κύτταξε κομματι αὐτὸν τὸν κόσμον.

Εἰς τὸν οὐδὸν ἐκάστου ἐργαστηρίου ὁμοίως συνεζήτουν σχολιάζοντες. Μετέβαινον, ἤρχοντο, διεβίοντο, παρετήρουν ἐντὸς τοῦ βαφείου μετὰ περιεργίας, ἀνεζήτουν τὸν Βίκτωρα διὰ νὰ καταλάβωσι λόγον τινα ἢ χειρονομίαν. Βεβαίως τὸ πρᾶγμα ὑπῆρξε παράδοξον. Τὰ παιδιὰ πρὸ τοῦ ἐργαστηρίου ἐθεώντο κεκηνότα, ἔχοντα τὰς μικρὰς χεῖρας των ἐπὶ τῆς ράχως τῶν δημηλίκων των. Ἀπασα ἡ ὁδὸς ἐπληροῦτο βοῆς καὶ συμμετεῖχε τοῦ μεγάλου συμβάντος. Ὅμας γυναικῶν κατῆλθε βιαίως ἀπὸ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ δρομίσκου πρὸς τὸν Χριστόν. Διερχόμεναι ἅπασαι, διὰ κοινοῦ κινήματος, ἔστρεψαν τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ παρατηρήσωσι λάθρα ἐντὸς τοῦ βαφείου, ἐν ᾧ ἡ ἐργασία εἶχεν ἐπαναληφθῇ.

Ἐκ τινος κάδου κυκνωπὸς καπνὸς ἀνῆρχετο διαχεόμενος ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου. Ἡκούοντο βραχεῖς βρυχώδεις ἤχοι. Δυσάρεστος ὁσμὴ ἐζήρχετο μέχρι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπiane τὸν λαϊκόν. Εἰς τὸ βάθος, εἰς τὸ σκότος, ἐνθα ἐκινούντο ἀόριστοι μορφαί, ἀντήχει ὁ ὑπόκωφος καὶ τακτικὸς κρότος τοῦ ἐριουχοῦ βυθιζομένου εἰς τὸν κάδον.

Ὁ Βίκτωρ δὲν ἐρχίνετο πλέον.

Ἡ ὁμάς τῶν γυναικῶν τούτων διῆλθε, διηψευθείσης τῆς ἐλπίδος της. Ἐστησαν ὑπὸ τὸν γιγαντιαῖον Χριστόν καὶ ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ἀνύψωσε τοὺς ὀφθαλμούς ἐπ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν θεωρήσῃ.

Ὁ σταυρὸς ὠρθοῦτο ἐκεῖ ἀπὸ τῆς τελευταίας ἐπιτημίας τῆς χολέρας ἐπὶ τετραγώνου βάσεως ἐκ χρωματιστῶν πλινθίων. Κασιγέρινος θόλος προεφύλαττε τὸν Χριστόν ἀπὸ τῆς βροχῆς, καὶ ὁ μυθὸς τοῦ θόλου ἦτο κυκνωτὸς χρυσολαμπής. Τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἐκρέματο, ἡ δεδεμένη κεφαλὴ του ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ δεξιῦ ὤμου του καὶ διὰ τῶν διατρυπημένων παλαμῶν τῶν χειρῶν του αἵματ' ἔρρεεν ἐκ τοῦ πορφυροῦ ἡλίου κατὰ μῆκος τῶν βραχιόνων. Σταγόνες τινὲς μελανοῦ αἵματος διέρραινεν ἀκόμη τὸ ὡχρὸν σῶμα ἄνω τοῦ στήθους, καὶ κα-